

ÖLÇÜ VE ÖLÇÜ ALETLERİ MUAYENE YÖNETMELİĞİ

Resmi Gazete Tarihi: 11.01.2007 Resmi Gazete Sayısı: 26400

ÖLÇÜ VE ÖLÇÜ ALETLERİ DAMGA YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, ilk, periyodik ve stok muayeneleri yapılan ölçü ve ölçü aletlerinin damgalanması, damgaların iptal edilmesi ve damgaların şekli ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu kapsamında bulunan ölçü ve ölçü aletlerinin damga işlemleriyle ilgili usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanununun 13 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Sanayi ve Ticaret Bakanlığını,

b) Damga: Muayene sonucu uygun olduğu anlaşılan ölçü ve ölçü aletlerinin dışardan istenmeyen müdahalelere açık yerlerinin kapatılması ve emniyet altına alınması için de kullanılan, üzerinde bu Yönetmelikte belirtilen bilgilerin yer aldığı yakma, asitle aşındırma, yapıştırma, basma, vurma veya tele takılan kurşunun sıkılması suretiyle yapılan veya kendinden yapışma özelliğine sahip, çıkartıldığında tahrip olan özel olarak hazırlanmış hologramlı etiketi veya elektronik olarak emniyet tedbirlerinin alınmasını sağlayan sistemi,

c) Genel Müdürlük: Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Ölçüler ve Standartlar Genel Müdürlüğünü,

ç) İl Müdürlüğü: İl sanayi ve ticaret müdürlüklerini,

d) 71/316/AT: 3/6/2002 tarih ve 24774 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Metrolojik Kontrolleri İçin Genel Esaslara Dair Yönetmeliği,

e) Periyodik muayene damgası: İlk, periyodik ve stok muayenelerinden herhangi biri yapıldıktan sonra, bir sonraki periyodik muayenenin yapılacağı yılı belirten, her periyodik muayene dönemi için değişik renklerde olan ve kendiliğinden yapışma özelliğine sahip, çıkartıldığında tahrip olan, özel olarak hazırlanmış hologramlı etiketi,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Damga Özellikleri

Bakanlık damgası

MADDE 5 – (1) Genel Müdürlük tarafından damgası yapılan ölçü ve ölçü aletlerinde kullanılacak damga üzerinde; 71/316/AT’ta belirtilen şekilde ve ölçülerde olmak üzere; altıgen, "e", stilize harf ve rakamlar bulunur. Altıgen içerisinde damganın yapıldığı yılı gösteren yıl işareti, "e" nin üst bölümünde ülke kodu "TR" ile Genel Müdürlüğü ifade eden "1" rakamı, "e" nin alt bölümünde damgayı kullanan personeli ifade eden ‘01’, ‘02’, ‘03’, ... gibi kod numarası bulunur. Bakanlık gerekli gördüğü takdirde ilave emniyet tedbiri olarak plastik damga da kullanabilir.

İl müdürlükleri damgası

MADDE 6 – (1) İl müdürlükleri tarafından damgası yapılan ölçü ve ölçü aletlerinde kullanılacak damga üzerinde; 71/316/AT’ta belirtilen şekilde ve ölçülerde olmak üzere; altıgen, "e", stilize harf ve rakamlar bulunur. Altıgen içerisinde damganın yapıldığı yılı gösteren yıl işareti, "e" nin üst bölümünde ülke kodu "TR" ile il

müdürlüğünü ifade eden "2" rakamı, "e" nin alt bölümünde "il trafik kodu" ile damgayı kullanan personeli ifade eden '01', '02', '03', ... gibi kod numarası bulunur. Bakanlık gerekli gördüğü takdirde ilave emniyet tedbiri olarak plastik damga da kullanılabilir.

Grup merkezi belediye ölçüler ve ayar memurluğu damgası

MADDE 7 – (1) Belediyeler tarafından periyodik muayenesi yapılan ölçü ve ölçü aletlerinde kullanılacak damga üzerinde; 71/316/AT'ta belirtilen şekilde ve ölçülerde olmak üzere; altıgen, "e", stilize harf ve rakamlar bulunur. Altıgen içerisinde damganın yapıldığı yılı gösteren yıl işareti, "e" nin üst bölümünde ülke kodu "TR" ile belediyeyi ifade eden "3" rakamı, "e" nin alt bölümünde grup merkezi belediye ölçüler ve ayar memurluğu kodu ile damgayı kullanan personeli ifade eden '1', '2', '3', ... gibi kod numarası bulunur.

Özel damga

MADDE 8 – (1) İlgili teknik düzenleme gereği, ölçü ve ölçü aletleri üzerinde kullanılacak damgalarda aşağıdaki bilgi ve işaretler bulunur.

a) İlgili teknik düzenleme gereği, muayenesi onaylanmış kuruluş veya onaylanmış kuruluştan yetki alan imalatçı tarafından kullanılacak damgalarda, ölçü aletine konu teknik mevzuatta belirtilen bilgi ve işaretler yer alır.

b) 12/11/2004 tarihli ve 25641 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ölçü ve Ölçü Aletleri Tip Onay Belgesi Uygulama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında üretim yapan imalatçılar tarafından kullanılacak damgada; 71/316/AT'ta belirtilen şekilde ve ölçülerde olmak üzere; altıgen, "e", stilize harf ve rakamlar bulunur. Altıgen içerisinde damganın yapıldığı yılı gösteren yıl işareti, "e" nin üst bölümünde ülke kodu "TR" ile özel damgayı ifade eden "4" rakamı, "e" nin alt bölümünde "il trafik kodu", kuruluşu ifade eden '1', '2', '3', ... ve devamında kişiyi ifade eden '1', '2', '3', ... gibi kod numarası bulunur. Bakanlık gerekli gördüğü takdirde ilave emniyet tedbiri olarak plastik damga da kullanırabilir. Bu imalatçıların aşağıdaki şartları sağlamaları gerekir.

1) TS EN ISO 9000 serisi kalite sistemi konusunda, TÜRKAK veya MLA anlaşmasına taraf olan bir akredite kuruluştan belgelendirilmiş olması.

2) İmalatçının, üretiminin tamamını muayene edebilecek kapasitede ve bu durumun Bakanlık tarafından belirlenmiş olması.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri gereği yetki alan imalatçıların, yetki aldıkları tarihten itibaren iki yıl içerisinde TS EN ISO/IEC 17020 standardına göre en az C tipi muayene kuruluşu olarak görevlendirilmesi gerekir. Aksi takdirde bu yetkileri iptal edilir.

(3) İmalatçılar, damgaladıkları ölçü ve ölçü aletlerinin tip, model, sayı ve numaralarını aylık olarak il müdürlüklerine bildirirler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Damgayla İlgili Uygulama Usul ve Esasları

Damganın iptali

MADDE 9 – (1) Damgalanmış ölçü ve ölçü aletleri, yapılacak muayenelerde, mevzuat hükümlerine uygun bulunmadığı takdirde, il müdürlüklerince damgaları iptal edilerek kullanımdan men edilir.

Damganın yaptırılması

MADDE 10 – (1) Genel Müdürlük, il müdürlükleri ve belediyelerin kullanacağı damgalar bedelleri Bakanlıkça ödemek üzere Bakanlık tarafından yaptırılır.

(2) Yetkilendirilmiş imalatçıların kullanacağı damgalar, Bakanlık tarafından veya Bakanlığın uygun görüşü ile imalatçılarca yaptırılır. Ancak damgaların Bakanlık tarafından yaptırılması durumunda, bedelleri ilgili imalatçı tarafından ödenir.

Damga mecburiyeti

MADDE 11 – (1) 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu kapsamında bulunan ölçü ve ölçü aletlerinin kullanılabilmesi için damgalanmış olması zorunludur.

Damganın yenilenmesi

MADDE 12 – (1) İlgili teknik düzenlemesine göre damga süresi dolmuş veya damgası iptal olmuş ölçü ve ölçü aletlerinin kullanılabilmesi için damgasının yenilenmesi gerekir.

Damga yerine belge verilmesi

MADDE 13 – (1) Fiziki özellikleri veya hassasiyeti bakımından damgalanmaya uygun olmayan ölçü ve ölçü aletleri için, damga yerine geçen belge düzenlenir. Bu belge muayenelerde ilgililere ibraz edilmek üzere ölçü ve ölçü aletinin kullanıcısı tarafından muhafaza edilir.

(2) Damgalanmaya uygun olmayan ölçü ve ölçü aletleri; ahşap, plastik veya diğer elverişli malzemeler içerisinde özel yuvaları bulunan kapaklı kutularda muhafaza ediliyor ise ölçü ve ölçü aletinin muhafaza edildiği kutular damgalanır.

Damga bağlama elemanı

MADDE 14 – (1) Ölçü ve ölçü aletlerinin damgalama işlemlerinde, rutubete ve paslanmaya karşı dayanıklı sargılı tel veya misina kullanılmalıdır.

Damgaların kullanılması

MADDE 15 – (1) Sert zeminlere tatbik olunacak vurma damgaların, vurulacak zeminde rahatlıkla okunacak şekilde iz bırakmasını temin için bu işleme elverişli çekiç kullanılması, sıkma damgaların ise sert zeminlere uygulanmaması ve sıkıldığı zemin üzerinde okunur bir şekilde iz bırakması zorunludur. Periyodik muayene damgasının ölçü aleti üzerinde tüketicinin rahatlıkla görebileceği bir yerde ve üzerindeki bilgilerin okunur şekilde olması gerekir.

Damgaların muhafazası

MADDE 16 – (1) Damgalar; Genel Müdürlükte ilgili daire başkanlığında zimmetlenen kişinin, il müdürlüğünde ve belediyelerde ölçü ayar işlerinde görevli zimmetlenen kişinin, imalatçılarda da damga işlerinde görevlendirilen kişilerin sorumluluğunda, bu işe elverişli güvenli bir yerde muhafaza edilir.

Damga yeri

MADDE 17 – (1) Ölçü aleti, dışarıdan müdahalelerin engellenmesi ve emniyet altına alınması açısından teknik düzenlemesinde belirtilen şekilde damgalanır.

(2) Ölçü ve ölçü aletlerinin ilk, periyodik ve stok muayenesinden sonra yapılacak yılı gösteren periyodik muayene damgası tüketicinin görebileceği bir yere yapılır.

(3) Teknik düzenlemesi olmayan veya teknik düzenlemesinde damga yerleri belirtilmemiş ölçü ve ölçü aletleri;

a) Ayar yerleri bulunan ölçü ve ölçü aletleri ayarının yetkisiz kişilerce değiştirilmemesi amacıyla ayar yerlerinden,

b) Ayar yeri bulunmayan ölçü ve ölçü aletleri göstergelerinin yanından veya uygun olan yerlerinden damgalanır.

Periyodik muayene damgası yapılmayan ölçü ve ölçü aletleri

MADDE 18 – (1) İlk muayeneleri yapılarak damgalanan ve periyodik muayenesi yapılmayan kırma ve çelik şerit metreler ile camdan ve benzeri maddelerden yapılmış ölçü ve ölçü aletlerine periyodik muayene damgası yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19 – (1) 18/5/1990 tarihli ve 20522 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ölçü ve Ölçü Aletlerinin Damgalanması veya Damga Yerine Belge Verilmesinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik 1/1/2007 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

